

Силабус навчальної дисципліни
«Практична фонетика першої іноземної мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша італійська
Освітньо-професійна програма	Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна
Мова навчання	Італійська/українська
Семестр	I, II, III
Кількість кредитів ЄКТС	8
Форма підсумкового контролю	залік – I, II семестр, іспит – III семестр
Викладач	Бумар Крістіна Сергіївна, викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	<p>Завданнями навчальної дисципліни є: надати студентам знання про фонетичні закономірності італійської вимови та інтонації; сформувати у студентів слухо-вимовні навички та вміння правильної вимови італійських звуків; сформувати у студентів сталі навички транскрипції; вчити правильному вживанню логічного та емоційного наголосів у реченнях; систематизувати навички інтонування різних комунікативних типів речень; ознайомити студентів зі схемою фонетичного розбору, транскрибування та фонетичної розмітки речення; розвивати у студентів аудіювальні навички; підвищити комунікативну компетенцію студентів шляхом формування навичок переносу автоматизованої вимови з підготовленого на спонтанне мовлення.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є практична (нормативна) фонетика сучасної італійської мови, що передбачає аспекти вивчення дисциплін практичного циклу з італійської мови.</p>

	Зміст навчальної дисципліни розкривається у трьох змістових модулях, що передбачають вивчення теоретичних та практичних питань фонетики італійської мови.		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	8 кредити ЄКТС; 240 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	-	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	102	-
	консультації	-	-
	самостійна робота	138 год.	-
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати й розуміти</i> фонетичну систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності; організувати процес свого навчання й самоосвіти; аналізувати фонетичні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати фонетичні явища і процеси.</p> <p><i>Компетентності</i>, які дає можливість здобути навчальна дисципліна – здатність фонетично правильно спілкуватися італійською мовою; здатність використовувати в професійній діяльності знання про фонетичну систему італійської мови.</p> <p><i>Міждисциплінарні зв'язки.</i> Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, таких як: «Теоретична фонетика італійської мови», «Практика усного та писемного мовлення», «Практика усного перекладу» та інших.</p>		
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Дана навчальна дисципліна є практичною основою сукупності мовно-мовленнєвих знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі італійської філології.		

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії італійської мови.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати італійську, другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та французькою і другою іноземною мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

ФК 14. Володіння теоретичними основами використання італійської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 15. Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.

ФК 16. Володіння граматиною, лексикою і фонетикою італійської мови на рівні C1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).

ФК 17. Володіння граматиною, лексикою і фонетикою другої іноземної мови на рівні B2 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).

ФК 18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами італійської мови, другої іноземної та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 19. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: лінгвістики, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.

ФК 22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати основні фонетичні поняття; основні прийоми поєднання звуків та складів;

Знати артикуляційну та фізіологічну класифікацію італійських звуків;

Знати функціональні аспекти звуків мовлення;

Знати модифікація приголосних та голосних фонем у зв'язаному мовленні.

Вміти ставити наголос та виділяти правильну інтонацію у слові та фразі.

Вміти застосовувати свої знання в галузі лінгвістики.

Вміти територіальну різноманітність італійської мови.

Вміти робити транскрипцію слова.

Здатність професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).

Самостійно аналізувати текст оригіналу, *обґрунтовувати* стандартні і нестандартні перекладацькі проблеми й *обирати* способи їхнього вирішення. Виявляти на слух те чи інше слово.

Здатність використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію.

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1. Фонетика як наука. Поняття курсу практичної фонетики.

Тема 1. Місце, мета та завдання курсу практичної фонетики італійської мови. Фонетична система італійської мови.

Тема 2. Особливості читання італійських літер. Артикуляторна та акустична класифікація звуків.

Тема 3: Звукова система італійської мови. Транскрипція.

Тема 4: Фонетичні явища італійської мови. Елізія, утинання, подвоєння, зіяння.

Змістовий модуль 2. Характеристика італійських голосних. Особливості італійських приголосних.

Тема 1. Класифікація італійських голосних.

Тема 2. Властивості італійських голосних та їх варіативність.

Тема 3: Голосні переднього ряду Голосні заднього ряду. Дифтонги. Трифтонги. Зіяння.

Тема 4. Загальні умови утворення приголосних в італійських мові.

Тема 5: Класифікація італійських приголосних . Складоутворення. Наголошені та ненаголошені склади.

Змістовий модуль 3. Поняття наголосу. Інтонація різних типів речень італійської мови.

Тема 1: Наголос у простому та складному слові. Поняття акцентного слова. Проклітики та енклітики.

Тема 2: Наголос у словах з префіксами та суфіксами. Характеристика наголосу в словотвірних моделях.

Тема 3: Фразовий наголос. Наголос у реченні. Інтонація різних типів італійських речень.

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
з		
/		
п		

1	Аудиторна навчальна робота.	25
.	Самостійна навчальна робота.	25
2	Модульна контрольна робота	50
.		
3		
.		

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із трьох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 - 62 балів	4 (добре)
50% - 74%	35 - 52 балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів

неявка на МКР

0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі заліку

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.

Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:

- використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень;
- використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів;
- видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту;
- несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми);
- фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи;
- посилання на джерела, які не використовувалися у роботі,
- залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна:

1. Albano Leoni, F., & Maturi, H. (2018). *Manuale di fonetica*. Carocci edizione.
2. Anzivino, F., & D'Angelo, R. (2009). *Ci vuole l'orecchio*. Alma Edizioni (AlmaItaly).
3. Jandolo, A. (2018). *Nuovo Manuale di Dizione Italiana: Istruzioni per una corretta pronuncia*. Independently published.

4. Mioni, A. (2001). *Elementi di fonetica*, 2001, Padova, Unipress.
5. New Headway Pronunciation Course: Intermediate. (2007) Oxford: Oxford University Press.
6. Raggi, C. (2017). *La dizione e la fonetica italiana*. Publisher s23657; New edizione.
7. Zoccali, A., & Mauro, V. (2006). *Giochi fonologici. Attività di discriminazione uditiva e impostazione articolatoria*. Erickson.

Додаткова:

1. Baioni Benini, M. (2016). *La voce delle parole. Il silenzio delle parole. Fonetica. Fonologia. Ortografia. Il monema. Morfologia (Vol. 1)*. Moderna (Ravenna).
2. Calamai, S. (2008). *L'italiano: suoni e forme*. Carocci edizione.
3. Canepari, L. (2008). *Il M^{PI}. Manuale di pronuncia italiana*. Bologna, Zanichelli.
4. De Mauro, T. (1963). *Storia linguistica dell'Italia unita*. Laterza.
5. Grazia M. Santoro, & Panero, A. (2011). *Le coppie minime. La riabilitazione fonetico-fonologia dei disturbi di linguaggio. Ediz. Illustrata*. Erickson.
6. Manella, A. (2021). *Dizionario di ortografia e pronuncia della lingua italiana*. LATORRE EDITORE.
7. Maturi, P. (2009). *I suoni delle lingue, i suoni dell'italiano*. Bologna, Il Mulino.
8. Mureno, P. (2020). *Dizione Italiana: Teoria, tecnica ed esercizi*. Artisti fuori posto.
9. Tarter, G., & Tait., M. (2013). *Il libro dei dettati. Esercitare e verificare le abilità ortografiche, fonetiche e fonologiche*. Erickson.
10. Ribomi, R. (2018). *Ortografia e fonologia: Teoria + esercizi svolti. La grammatica senza segreti*. Youcanprint SelfPublishing.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Fonetica e fonologia linguistica italiana. (2019). <https://www.skuela.net/universita/appunti/fonetica-e-fonologia-linguistica-italiana>
2. Lezione di fonetica. <https://italianogratis.com/alfabeto-italiano-fonetica-italiana-lezione-04/>
3. Trascrizione fonetica. <https://www.docenti.unina.it/webdocenti-be/allegati/materiale-didattico/34023078>
4. Treccani. <https://www.treccani.it/>
5. Vivi italiano. Il portale dell'italiano nel mondo. (2013). *I fonemi della lingua italiana*. <https://www.viv-it.org/schede/fonemi-della-lingua-italiana>.